

ሕፃናት ስብሰባ

ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ. ምክር ቤቱ ለፎቅና ካብ ዝጅምር፡ ብዙሓት መንእሰያት ተጠቐሙ፡ ናይ ዘ. ኣገልግሎት ኮይኖም ኣለዉ። ንኡስ ዓምዲ “ሕፃናት ስብሰባ” እምበኣር ንገለ ካብቲ ብቐጽሪ ሰልኪ 124256 ወይ ብቐ.ሳ.ጸሰጣ 1042 ናብ “ሆት ላይን” ዝቐርብ ሕፃናት እያ እትምልሱ።

ውሕስነት ካብ ገበጓ

እማኝሪ፤ ሄለው፡ ናብ ሃማመተኪ ምክር ቤቱ ለፎቅና ደዊልካ ኣለኻ፡ መን ክብል?

ደዋሊ፤ ሰይፍ እብሃል።

እማኝሪ፤ ጽቡቕ ሰይፍ ዕድመኻን ካበይ ትድውል ከም ዘለኻንዶ ምገርካኒ?

ደዋሊ፤ ሕጂ ደኣ ወዲ 47 ዓመት ኮይነ ኣለኹ። ካብ ኣሰመራ’የ ኸኣ ዝድውል ዘለኹ።

እማኝሪ፤ እንታይ ክሕግዘካ?

ደዋሊ፤ ቅድሚ ሰሙን ኣቢሉ ይኸውን ብቐረባ ዝፈልጠኒ ሰብ “ኣብ ቤት ፍርዲ ጉዳይ ኣለኒ እም ክትውሓሰኒ” ኢሉ ደዊሉለይ። ቅድሚ ሕጂ ተዋሕሰ ስለ ዘይፈልጥ ድማ ኣኸብድ ኣቢሉ’የ ዝርድኡ። በዚ ኸኣ ኣርሒቕ ስለ ዘለኹ፡ ካልእ ሰብ ከናዲ ከም ዘለዎ ኣቢረ መለሰሉ። ፈላጊኦይ ግና ኣይኣደገንን። “ካብኻ ዝቐርብ ሰብ ስለ ዘይብለይ ዝገበርካ ግበር ክጸብዩካ እየ” ኢሉ ተለፎን ኣብ እዝይ ዓጽዮም፡ ካባይ ከም ዘይኣልፍ ስለ ዝተረጎጸኩ ከይደ ተዋሕሰየ። እንተኾነ ሻቕሎተይ ኣዘዩ ልዑል’የ ዘሉ። ሕገ ዘሰክመኒ ኣላፍነት ከመይ ከም ዝመሰል ክፈልጥ ስለ ዝደለኹ፡ ገለ ንኣእምሮይ ዘረጋግእ ናይ ሕገ ምክር ክትህበኒ’የ ደልየ።

እማኝሪ፤ ጽቡቕ ሰይፍ፡ ቅድሚ ዝኣገረ፡ ክትፈልጥ ኢልካ ምብጋሳካ ዝንኣድ ስለ ዝኾነ፡ ንተበግሶኻ ኣድንቅ! ሕጂ ግና፡ እንታይ ኢኻ ክትፈልጥ ደሊኻ ዘለኻዶ ምገርካኒ?

ደዋሊ፤ ኣነ ድኣ ብዙሕ ሕፃናት’የ ዘለኒ። ኣቐዲመ ግና ዋሕሰ እንታይ ማለት’የ? ንምንታይ’የ ዘድሊ ዝብሉ ሕፃናት መብርሂ ክረኽቡሎም ምደለኹ።

እማኝሪ፤ ውሕስነት ኣብ ሲቪላዊ ጉዳይን ውሕስነት ኣብ ገበናዊ ጉዳይን ተባሂሉ ኣብ ክልተ’የ ዝኸፈል። ከምቲ ኣቐዲመካ ዝገርካኒ፡ ፈላጊኻ ኣብ ቤት ፍርዲ ኮይኑ’የ ርድኣኒ ኢሉኣ። ምስ ከድኣኹ፡ ዘጋጠሞ ሃገርን ውሕስነት ዝድለዩሉ ዘሉ ጉዳይን ፈላጊኻዶ?

ደዋሊ፤ እወ! ምስ ኣደ ሰብ ተባኢሉ ምግባር፡ መባእዳ፡ ኣሰናኑ ስለ ዝተሃርመ፡ ኣብ ቤት ፍርዲ ከሲሉ ከም ዘቐረቦን፡ ቤት ፍርዲ ከኣ “ውሕስነት ኣቐርብ ወይ ከኣ ናብ ቤት ማእሰርቲ ክትሰጋገር ኢኻ” ከም ዝበሉን እየ ሃረፍኒ። ኣነ’ኳ ናይ ሕገ ብዙሕ ኣፍልጦ ስለ ዘይብለይ፡ ሲቪል’የ ገበን’የ ክብል ኣይክእልን’የ። ንዓይ ከሉ ቤት ፍርዲ’የ። ምናልባሽ ግና ማህረምቲ ስለ ዘሉ ገበን ይኸውን ኢሉ እሓሰብ።

እማኝሪ፤ እም ኣብ መንጎ ሲቪላውን ገበናውን ጉዳያት ገለ መብርሂ ምሃብ ኣድላዩ ኮይኑ ይሰምዓኒ። ሲቪላዊ ጉዳይ’ውን ካብ

ገበናዊ ፍጻሜ ክለዓል ይኽእል’የ። ከሳሲ ኣሰናኑ ስለ ዝተሃርመ ከሲሉ፡ ፈላጊኻ ተኸሲሉ ኣሉ፡ ኢልካኒ። ካብዚ ጉዳይ’ዚ፡ ፈላጊኻ ብምህራሙ እቲ ኣብ ገበናዊ ሕገ ዘሉ ‘ኣይትህረም’ ዝብል ድንጋገ ሕገ ጥሒሉ ይርከብ። ናይዚ ተግባር’ዚ ብገበናዊ ሕገ ተኣታቲ ኮይኑ፡ እንተ ብገንዘብ ወይ ብማእሰርቲ ክቕጾ ይኽእል’የ። እዚ ናይ ገንዘብ ወይ ማእሰርቲ መቕጻዕቲ ዘሰብ ገበናዊ ጉዳይ ይብሃል። ኣብዚ እቲ ገንዘባዊ መቕጻዕቲ ናብ ብዱል ኣይኣትን’የ። ናብ ካዘና መንግስቲ’የ ዝኣት። ብኣንጻር፡ ብዱል ወይ ተሃራሚ ግና፡ “ንዝወረደኒ ጉድኣት ካሕሳ ይከፈለኒ” ኢሉ ክሲ ክምሰርት ይኽእል’የ። እዚ ኸኣ ሲቪላዊ ጉዳይ ተባሂሉ ይጽዋዕ። እቲ ብቤት ፍርዲ ዝውሰን መጠን ካሕሳ ከኣ ናብ ብዱል ኣታዊ ይኸውን። ቤት ፍርዲ ኸኣ ካብ ከሳሲ ንመኽፈቲ መዘገብ ተባሂሉ ዝኸፈል ገንዘብ ኣታዊ ይገብር። በዚ ዝኣበርካኒ ከኣ፡ ፈላጊኻ ብገበን ዝተኸሰሰ ይመስል። እንዛረበሉ ውሕስነት እምበኣር፡ ውሕስነት ኣብ ገበናዊ ጉዳይ እየ። እዚ ማለት፡ ንኣደ ኣብ ናይ ገበን መጋባእያ ብገበን ተኸሲሉ ዘሉ፡ ግና ኸኣ ብውሕስነት ክልቀቕ ትእዛዝ ዝተገብረሉ ጥርጦር፡ ኣብ ዝኾነ እዋንን ቦታን ናይቲ መሰርሕ ዳንነት፡ ከም እተቐርቦ ናይ ምርጫ ሓላፍነት ዘሰክም ኣምር ሕገ’የ። ብሕጽር ዝበለ ኣበሃህላ፡ እቲ ዋሕሰ ንተኸሳሲ ኣብ ቤት ፍርዲ ንኸቐርቦ ዝኣትዎ መብጽዓ ክንብሉ ንኸእል ኢና። ብዋሕሰ ካብ ቀይዲ ዝተለቀ ሰብ፡ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝጸውዖ ግዜ

ናይ ምቕራብ ተኸእሎኡ ከረጋግጽ እንተ ኾይኑ፡ እቲ ዋሕሰ ፍቓድ ንግዲ (ሊቐንጎ) ወይ ምስክር ዋንነት ዘይንቀሳቐሰ ንብረት (ሊብራቶ) ወይ ምስቲ ገበን ዝመጣጠን ጥረ ገንዘብ ክሕተት ይኽእል።

ደዋሊ፤ ዋሕሰ ከማልኦ ዘለዎ ረጃቢታትክ እንታይ እየ?

እማኝሪ፤ ዋሕሰ ሰብ ልዕሊ ዕድመ ኮይኑ ወረቐት መንነት (ታሲራ) ዘለዎ፡ ብዓል ትኣል ምስ ዝኸውን ከኣ ኣብ ትኣሉ እኹል ርእሶ ማል ዘለዎ፡ ብዝተኸእለ መጠን ድማ ንጽር ኣድራሻ እንተ ሃለዎ ይምረጽ። ምክንያቱ እቲ ዋሕሰ ኣብ ዝተደልየሉ ግዜ ብቐሊሉ ክርከብ ዝኽእል ክኸውን ስለ ዘለዎ’የ።

ደዋሊ፤ ውሕስነት ኣበይ’የ ዝፍጸም?

እማኝሪ፤ መብሕትኡ ግዜ ውሕስነት ኣብ ቤት ፍርዲ ዝግበር እኳ እንተኾነ፡ ኣብ መደበር ፖሊስ’ውን ክፍጸም ይከእል’የ።

ደዋሊ፤ እቶም ኣብ ቤት ፍርዲ ወይ ኣብ መደበር ፖሊስ ውሕስነት ዝግበረሎም ጉዳያት ብኸመይ ይፈላለዩ?

እማኝሪ፤ እቲ ፍልልይ ኣብ ክብደት ናይቲ ተፈጺሙ ተባሂሉ ዝኸሰሰ ገበን’የ። እቲ ገበን ከቢድ ምስ ዝኸውን ተኸሳሲ ኣብ ቤት ፍርዲ ዋሕሰ ክገብር ይግደድ፡ ብመጠኑ ኣብ ቀለልቲ ወይ’ውን ፈኩስቲ ገበናት ድማ ኣብ ፖሊስ ውሕስነት ክፍጸም ይኽእል። ብድሕሪ’ዚ ክሰሰ ካብ ቀይዲ ተለቐቐ ጉዳይ ክሳብ ሕጋዊ ውሳኔ ዝወሃቦ፡ ኣብ ደገ ኮይኑ ይከታተል።

ደዋሊ፤ ዝያዓ ብሩህ ክኾነለይሲ፡ ውሕስነት ስለምንታይ ይፍቀድ?

እማኝሪ፤ ከሉ ሰብ ይርድኦ’የ ኢሉ ከም ዝሓሰቦ፡ ግና ከኣ ክርደኦ ክለዎ እንተ ሃልዩ፡ ጥርጦር ብዋሕሰ ተለቐቐ ማለት ካብ ገበን ነጻ’የ ማለት ኣይነካን። ተኸሳሲ ብዋሕሰ ንኸልቀቕ እቲ ሕገ ስለ ዘፍቀደሉ ኮይኑ፡ ኣብ ቀይዲ ምሓዙ ኣድላይነት ስለ ዘይብሉን ንመሰል ካልኣት ኣባላት ስድራቤቲ ንምሕላውን ተባሂሉ እየ።

ደዋሊ፤ ኣደ ሰብ ንኸንደይ ሰባት ዋሕሰ ክኸውን ይኽእል?

እማኝሪ፤ ኣደ ሰብ ንብዙሓት ይኹኑ ውሕስነት ሰባት ብኣባር ወይ ብተናጸል ክውሓሰ ይኽእል እየ። ሕገ ደረት ኣይገብረሉን እየ። ብኣጸፍ እቲ ዝሕተት ውሕስነትን ዓቕሚ ዋሕሰን ዝደርኾ እየ። ንኣብነት፡ ውሕስነት ብገንዘብ እንተኾይኑ፡ ዋሕሰ ዓቕሙ ክሳብ ዘፍቀደሉ ክውሓሰ ይኽእል። ብፍቓድ ንግዲ ምስ ዝኸውን ግና እቲ ርእሶ ማል ናይቲ ፍቓድ ንግዲ ክንደይ ምኻኑ ምፍላጥ የድለ። ክሳብቲ መጠን ርእሶ ማሉ ክውሓሰ ይኽእል እየ። ካብኡ ንላዕሊ ግና ኣይፍቀደሉን እየ።

ደዋሊ፤ ውሕስነት ግዜ ገደብ ኣለዎዶ?

እማኝሪ፤ ኣደ ተኸሳሲ ኣብ መደበር ፖሊስ ከሉ ውሕስነት ይገብር ወይ’ውን ኣብ ቤት ፍርዲ ኣብ መጀመርታ ዝቐረበሉ መዓልቲ ቁጽራ ነቲ ዝቐረበሉ ክሲ ምስ ተነበበሉ፡ ቃል ክሕደት ምስ ዝህብ ክሳብ ጉዳይ ዝጸረ፡ ውሕስነት ይገብር። እዚ ውሕስነት ድማ ክሳብቲ ጉዳይ ተወሲኑ፡ ተዓጽዩ ወይ ተሳሒቡ ዝውዳእ ይጸንሕ። እዚ ግዜ ድማ ብመሰረት 71/ሰ/9 ቤት ፍርዲ ነቲ ግዜ ይውሰኖ፡ ካብ ግዜ ናብ ግዜ’ውን ከኖውሕ ይኽእል’የ። ብኣጸፍ፡ ውሳኔን ግዜ ዘይብሉ ኮይኑ፡ እቲ ጉዳይ ብቤት ፍርዲ ክሳብ መዕለቢ ዝግበረሉ፡ ውሕስነት ኣብ ቦትኡ’የ ዝጸንሕ።

ደዋሊ፤ ውሕስነት ዘይፍቀደሉ ከንታት ኣሎዶ?

እማኝሪ፤ ንጥርጦር ቀሪብሉ ዘሉ ክሲ ብምት ወይ ካብ 15 ዓመታት ወይ ልዕሊኡ ብኸቢድ ማእሰርቲ ዝቐጸዕ ምስ ዝኸውን፡ እቲ ግዳይ ብሰንኪ’ቲ ዝተፈጸመ ገበን ክመውት ተኸእሎታት ምስ ዝህሉ፡ ጥርጦር ንሕገ ተማእዚዙ ዝኸይድ ምስ ዘይመሰል፡ ኣብ ቁጽራኡ ዝቐርብ ምስ ዘይመሰል ወይ ነቶም ብቤት ፍርዲ ዝተኣዘዙ ቀይድታት ዝፍጸም ምስ

ዘይመሰል፡ ጥርጦር እንተ ተለቐቐ፡ ካልእ ገበናት ንኸፍጽም ተኸእሎታት ምስ ዝህሉ፡ ንመሰኻክር ክዓናቕፍ ወይ መርትዖታት ከበላሹ ተኸእሎ ምስ ዝህሉ ወዘተ፡ ውሕስነት ናይ ምርካብ መሰል ይንፈጎ እየ።

ደዋሊ፤ ኣደ ዋሕሰ ብኸመይ ክሰናበት ይኽእል?

እማኝሪ፤ ብመሰረት ገበናዊ ሰርዓተ-ሕግና፡ ውሕስነት ኣታዊ ቅድሚ ምኻኑ ወይ ቅድሚ ምክፋሉ ዋሕሰ ምስ ዝመውት፡ እቲ ውሕስነት ኣቐሪጹ፡ ዝተታሕዘ ገንዘብ ምስ ዝህሉ ናብ ውልቃዊ ወራሲ ዋሕሰ ይምለሱ። እቲ ክሰሰ ከኣ ካልእ ዋሕሰ የቐርብ ወይ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ይጸንሕ። ከምኡ’ውን ኣብ ዝኾነ እዋን ነቲ ዝተለቐቐ ሰብ ናብቲ ውሕስነት ዘፍቀደ ቤት ፍርዲ ኣቐሪቡ ካብ ውሕስነት ንኸሰናበት ምስ ዝሓትት፡ ወይ’ውን ከቐረበ ግና ክወርደሉ ከም ዝደለየ ብምሕባር እም ከኣ ቤት ፍርዲ መቐየዲ ትእዛዝ ሂቡ እቲ ሰብ ከኣ ምስ ዝቐየድ፡ ከምኡ’ውን እቲ ክሰሰ ክሃድም ይኽእል’የ ዝብል ኣሳብ ሃልይዎ ዋሕሰ ንቤት ፍርዲ ምስ ዝሕብር፡ ቤት ፍርዲ መቐየዲ ትእዛዝ ሂቡ እቲ ክሰሰ ምስ ዝቐየድ፡ ውሕስነቱ ወሪዶ ብናጻ ክሰናበት ይኽእል።

ደዋሊ፤ መጠን ውሕስነት ብኸመይ ይግመት?

እማኝሪ፤ ኣብ ግምት ዝኣትወ ነገራት ኣለዉ። ገለ ካብኡኦም ከኣ፡ ክብደት ናይቲ ክሲ፡ ቅድድ ናብ መሰርሕ ዳንነት ንኸቐርብ ዘለዎ ተኸእሎ፡ ምልቃቕ ቅድድ ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ይኹን ሰብ ወይ ህዝባዊ ድሕነት ከውርዶ ዝኽእል ኣደጋ፡ ገንዘባዊ ዓቕሚ ናይ ቅድድን ዋሕሰን ወዘተ ክዋቀስ ይከእል። ክብደት ናይ ክሲ፡ ቦቲ ዝወሃቦ መቕጻዕቲ ወይ ዝወረደ ጉድኣት ቀለል ምስ ዝኸውን ዝሕተት ውሕስነት ክምጠሉ ይኽእል’የ።

ደዋሊ፤ ዝኣተኸዎ ውሕስነት፡ ብኸመይ ኣገባብ ከውርዶ ይኽእል?

እማኝሪ፤ እቲ ጉዳይ ሕጋዊ ውሳኔ ምስ ተዋህቦ ዋሕሰ ውሕስነቱ ክወርደሉ ብጽሑፍ ምልክታ የቐርብ። ቤት ፍርዲ ድማ ውሕስነት ንኸወርድ ትእዛዝ ይገብረሉ። እቲ ውሕስነት ብገንዘብ እንተ ነይሩ ይምለሱ። ልቐንጎ ምስ ዝኸውን ግና ኣብቲ መዘገብ ቅዳሕ ጥራይ ስለ ዝተኣተዘ እቲ ጉዳይ ምስ ተወድኦ ውሕስነቱ ከም ዝወረደ ይሕሰብ።

ደዋሊ፤ ስለ እቲ ዝሃብካ ምክር ኣዘየ’የ ዘመሰገን፡ የቐንዳለይ። ብሩኽ መዓልቲ!

እማኝሪ፤ ገንዘብኹ ንዓኻ’ውን ብሩኽ መዓልቲ!

ፍረ ጸዕሪ

ብርሃን ዓንደመስቀል

ቀጽጽር አንበጣ ምድረ በዳ አብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ

ኤርትራ፡ ሓንቲ ኻብተን ንምርባሕ አንበጣ ምድረ በዳ ምቹእ ባይታ ዝፈጥራ ሃገራት ኩይና፡ ካብ ሓፈሻዊ ሰፍሓት መሬታ እቲ ልዕሊ ፍርቂ ማለት ልዕሊ 71 ሸሕ ትርብዒት ኪሎ ሜተር ንምርባሕ አንበጣ ምድረበዳ ምቹእ እዩ። እቲ ዝበዘሐ አብ ምብራቓዊ ገማግም ቀይሕ ባሕሪ ኹይኑ፡ እቲ ዝተረፈ ድማ አብ ምዕራባዊ ቀላታት ይርከቡ። ለበዳ አንበጣ መብዛሕትኡ እዞን አብ ምቹእ ክለማዊ ኩነታት ይኸሰት።

ሃገርና እትኸተሎ ስትራተጂ ቀጽጽር አንበጣ 'አንበጣ ከይነፈረ ኸሎ ምክልኻል' ዝብል እዩ። ሓዲ ካብዞም መሰረታውያን ረጅሒታት አብ ውሽጣዊ ዓቕሚ ዝምርኮሳ መሓለውታ ውጥን ምድላው እዩ። ንአንበጣ ብቐረባ ንምምካት፡ አብቲ ዝፈረዮሉ ቦታ ነቐጣታት ብምድኳን ገና ከይሳዕረረን ለበዳ ከይፈጠረን አብ ደረጃ ኩብኩብታ እንክሎ ስጉምቲ ንምውሳድ ዮኸእል። ካብ ጎረባብቲ ሃገራት ሳጊሙ ንዝመጽእ አንበጣ፡ አብ መዕረፊኡ ኸሎ ብለይቲ ዝግበር ምቀጽጽር አንበጣውን ሓዲ ኻብተም ሃገርና እትጥቀመሎም አድማዕቲ መሰርሕ ምቀጽጽር እዩ።

አንበጣ ምድረ በዳ፡ አብ መዓልቲ ካብ 100 ክሳብ 200 ኪሎ ሜተር ከየዕረፈ ንኣሰታት 17 ሰዓታት ክበርር ይኸእል። ሓንቲ አንስተይቲ አንበጣ ድማ ካብ 60 ክሳብ 80 እንቋቑሖ አብ ሓዲ እዞን ትጸፊ። ሓዲ አንበጣ አብ መዓልቲ ማዕረ ክብደቱ ማለት ክልተ ግራም ይምገብ። አብ ሓዲ ትርብዒት ኪሎ ሜተር ሰፍሓት ዝግበል አንበጣ ብማእከላይ ገምጋም አሰታት 50 ሚልዮን አንበጣ ይርከብዎም። ስለዚ አብ 100 ትርብዒት ኪሎ ሜተር ዝዘርጋሕ ዕስለ አንበጣ አሰታት 10 ሸሕ ቶን እኸሊ አብ ሓዲ እዞን ክምገብ ይኸእል። አብ ምድረበዳታትን ሰብ ብቐሊሉ ሓበሬታ ክረኽቡሉ ዘይክእል ቦታታትን ድማ ይራባሕ። ብተወሳኺ ምስ ኩነታት ክለማ ባህርያቱን ሕቡሩን ይቐይሮ።

አብ ገማግም ቀይሕ ባሕሪ ዝፋረ ዘሎ ዕስለ አንበጣ ምድረ በዳ ንምቀጽጽር ዓመታዊ ሓያል ምርብራብ እዩ ዝኸየድ። አብዚ እዞን ድማ ምስ ዘሎ ጠልን ምቹእ ኩነታት ክራማትን ሰፊሕ ዝርጋሕ ዘለዎ ዕስለ አንበጣ ተኸሲቲ ኣሎ። በዚ ድማ ካብ ዝሓለፈ መስከረም 2024 ኣትሒቲ መሰርሕ ቀጽጽር እዚ

ኣቶ ኤፍረም ኣሮን

ባልዕ ብቐጻሊ ይኸየድ ከም ዘሎ፡ አብ ሚኒስትሪ ሕርሻ ወኪል ሓላፊ ሳገምቲ ባልዓት ኣቶ ኤፍረም ኣሮን ይሕብር።

አንበጣ ምድረ በዳ ገና አብ ኩብኩብታ እንክሎ ማለት ክሳብ 5ይ ደረጃ ዝበጽሖ ብኣጋ አብ ዝጸፍየሉ ቦታ ነቐጣታት ብምምስራት ብቐረባ ምክትታል ይግበረሉ ኣሎ።

ሃገራት ኣብ ንኡሳን ዞታታት እማህሚሙ ከባቢ ድልኩ ዕስዘረት፡ ሓዳራት፡ ገለብሳግላ፡ አብ 1150 ሄክታር መሬት ተዘርጊሖ ዝበረ አንበጣ ምቀጽጽር ክግበረሉ እንክሎ፡ አብ ንኡስ ዞባ ኣፍጻሚት፡ እምብራ፡ እሚት፡ ጉልቡብ፡ ኣብዱርባቡ፡ ዓሪባይ፡ ኮላይን ሚሾን፡ አብ 11,600 ሄክታር መሬት ዝተዘርገሐ አንበጣ መድሃኒት ተነጸገ። ብተወሳኺ አብ ንኡስ ዞባ ሸዕብ፡ አብ ከባቢታት ሻገት፡ ደበት-ክዋኪ፡ ወድኢሎ፡ እምበረሚ፡ ቀጣኒት፡ ኣይሩ፡ ሓምብካሲ፡ ኢደሓግላ አብ ልዕሊ 6273 ሄክታር፡ አብ ንኡስ ዞባ ፎሮ ድማ አብ ገደም አብ ልዕሊ 12 ሄክታር ተመሳሳሊ ዕውት ዝኹነ ቀጽጽራዊ ስራሕ ከም እተኸየደ ኣቶ ኤፍረም ውሲኹ ይሕብር።

ብሓፈሻ፡ ሃገራት ተሰላሲሉ ብዘሎ ዓቢ ዕማም፡ አብ ልዕሊ 19 ሸሕ ሄክታር ዝተፋረየ አንበጣ ምድረ በዳ፡ መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ብምንጻግ አብ ትሕቲ ቀጽጽር ውዲሉ ኣሎ።

አንበጣ ብጸዕቂ ጸፍየሊን ዝጸንሐ ንኡሳን ዞታታት ባጽዑ፡ ኣፍጻሚት፡ ቅርራን ሸዕብን እዩን። እንተኹን ሳላ ውሁድ ስራሕ ኣባላት ሚኒስትሪ ሕርሻ፡ ሓይልታት

ምክልኻል፡ ምምሕዳራትን ህዝብን፡ ሃገራት ኣብ ዘራእትን መጋሃጫን ዝጥቀስ ጉድኣት ከየውረደ እንክሎ ዕውት ቀጽጽራዊ ስራሕ ይኸየደሉ ኣሎ።

አብ ሰለስተ ቀዎምትን ክልተ ግዜያውያንን ነቐጣታት ብምውዳብ፡ ኣድማዒ ስራሕ ይኸየድ ከም ዘሎ ዝሓበረ፡ አብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ወኪል ሓላፊ ጨንፈር ብቐሊ ኣቶ ዳዊት ኣንገሶም እዩ።

ንሱ ኣሰዲቡ፡ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ አብ ውሽጡ ብዝራባሕን ቡብዓመቱ ካብ ጉረባብቲ ሃገራት ብዝሳገምን አንበጣ

ኣቶ ዳዊት ኣንገሶም

ምድረበዳ ከም ዝጥቀሙ ብምሕባር፡ ዓመታዊ ከም ዓቢ መደብ ተታሒዞ እኹል ምቅርራባት ከም ዝግበረሉ ይገልጻ። አብዚ እዞን ክራማት ናይቲ ዞባ ብምኳትን ምስ ዘሎ ጽቡቕ ናይ ክራማት ወቕቲ ድማ ዘራእቲ ይኹን ሳዕሪ አብ ጽቡቕ ኩነታት ስለ ዝርከቡ አብ ሰፊሕ ከባቢታት ናይቲ ዞባ ዝተዘርገሐ ኩብኩብታ አንበጣ ብምክሳቱ ንዕኡ ንምቀጽጽር ሓያል ርብርብ ይኸየድ ከም ዘሎ ይሕብር። ምስ ዘሎ ጥሉል ክረምቲ ባሕሪ እውን አንበጣ ጠቐሲሉ ስለ ዘይጠፍእ አብ ዝቐጽል ዘሎ ኣዋርሕ እውን እቲ ስራሕ ቀጻሊ ምኳት ሓቢሩ።

ኣባላት ሚኒስትሪ ሕርሻ፡ ህዝቡ፡ ምምሕዳራትን ሓይልታትን ምክልኻልን ብምውህሃድ ለይትን ቀትርን ይምክቱ ከም ዘለው፡ ሓላፊ ቤ/ጽ ሕርሻ ንኡስ ዞባ ኣፍጻሚት ኣቶ ሓጎስ ገብረትንጻኤ ይገልጻ። ምስ ሰፍሓት እቲ ጎላጉል ሃገራት ብመካይን ኮላላን ምንጻግ

ኣቶ መሓመድ-ግሊ ሙሳ

መድሃኒት ጸረ-ባልዕን ይኸየድ ከም ዘሎ፡ ነቲ ስራሕ ብቐረባ ንምክትታል ድማ ኣብቲ አንበጣ ምድረ በዳ ዝርከቡሉ ከባቢ ነቐጣታት ብምክፋትን እኹል ጸረ-ባልዕ አብ ግዜሉ ብምቕራብን ገና አንበጣ አብ ደረጃ ኩብኩብታ ኸሎ ይቁጸጸር ከም ዘለዉ ወሲኹ ይገልጻ።

አብ ንኡስ ዞባ ሸዕብ ዝተራእየ አንበጣ ምድረ-በዳ ንምቀጽጽር ዝኸየድ ዘሎ ጸዕሪ ንምፍላጥ፡ አብ ንኡስ ዞባ ሸዕብ ክኢላ ምክልኻል ብቐሊ ኣቶ መሓመድ-ግሊ ሙሳ ተወኪሰናዮ ኔርና። ኣቶ መሓመድ፡ ከባቢኡም ቡብዓመቱ ብባልዕ አንበጣ ምድረ በዳ ከም ዝጥቀሙ ብምግለጽ፡ ነቲ አብ እምበረሚ ዝተራእየ ዕስለ አንበጣ ብኣጋ ንምቀጽጽር ዳህሳሳት ክግበር ከም ዝጸንሐን ከም ውጽኢቱ ድማ ብመጠን እቲ ተዘርጊሖ ዘሎ ሰፍሓት አብ ቦታ ሕርሻ ዝኹነ ጉድኣት ከየውረደ እንክሎ

ኣቶ ዓብዱራሕማን ያዕቆብ ዓሊ

መድሃኒት ጸረ-ባልዕ ብምንጻግ ልዑል ክትትል ይግበረሉ ከም ዘሎ ሓቢሩ።

ክኢላ ምክልኻል ብቐሊ ኣቶ ዓብዱራሕማን ያዕቆብ ዓሊ ብወገኑ፡ መሰርሕ ምቀጽጽር ፈለማ ብውሑድ ዓቕሚ ሰብ ከም ዝጀመሩዎ ቀጸሉ ግን ምስ ምስፋሕ ዝርጋሕ አንበጣ ምድረ በዳ ተወሳኺ ዓቕሚ ሰብን መካይንን ብምውሳኽ ብዝተኸየደ ምርብራብ ገና ብኹብኩብታ እንክሎ አብ መጋሃጫን ቦታ ሕርሻን ጉድኣት ከየውረደ ዘድሊ ስጉምትታት ብምውሳድ፡ አብ ትሕቲ ቀጽጽርም ከም ዘእተወዎ ሓቢሩ።

ንልዕሊ ሸምንተ ዓመታት አብ ምንጻግ መድሃኒት ጸረ ባልዕ፡ ተዋፊሩ ዝሰርሕ ዘሎ መራሕ ነጻጊት መኪና መንእሰይ ሳልሕ ዓሊ ኣቡዓሻ ብወገኑ፡ ምስ ዘጥረዮ ተመኩሮ ጠባይ አንበጣ ካብይ ተበጊሱ ክሳብ ኣብይ ከም ዘጥቅዕ ጽቡቕ ገይሩ ክፈልጦ ከም ዝኸኣለ ብምሕባር፡ ኣብዚ እዞን ማዕረ'ቶም ክኢላታት ርእሱ ክኢሉ ከም ዝወፍር ሓቢሩ። ወሲኹ፡ “እቲ ስራሕ ኣዝዩ ኣህላኺ፡ ምስ ኬሚካላት ምውዓል እውን ከበድኻ እንተኹን ጸላኢ ሓረስታይና ዝኹን አንበጣ፡ ንዓናውን ጸላኢና ስለ ዝኹን፡ ንምጥፋኡ ከይተሓለልና ንሰርሕ ኣሎና” ድማ ይብል።

ቀጽጽር አንበጣ ምድረ በዳ ምስ ብጽቲ ዘካይዶ ዘሎ ስራሕ ሕቡን ከም ዝኹን ነቲ ኣያታቲ ዝገደፍሉ ሕድሪ ምህጽን ሃገር ድማ ኣጃሙ ብምብርካት ተመክሮ ስራሕ ብምጥራይ ከይተሓለለ ይሰርሕ ከም ዘሎ ብምጥቃሎ ራህዋ ህዝቡ ራህዋኡ ምኳት ኣሚኑ ብንጥፈት ይሰርሕ ምህላዉ ሳልሕ ዓሊ ብተወሳኺ ይገልጻ።

መንእሰይ ሳልሕ ዓሊ (ኣቡዓሻ)

ኣመሓዳሪ ከባቢ ጉልበብ (ንኡስ ዞባ ኣፍጻሚት) ኣቶ ሰይገሕ ሰለም ቃናም ኣብ ዝሞር ርእይቶ ብወገኑ፡ “አንበጣ ኣብ ሃገርና ይጸፈ፤ ካብ ጎረባብቲ ሃገርና ይምጸእ፤ ብዕቲብ ስለ እንክታተሎ፡ ምስ ሚኒስትሪ ሕርሻ ኢድን ንንትን ኳንና፡ ንሓረስቶት ብምውዳብ፡ ቡብኸባቢኡም ድማ ሓበርቲ (ስካውት) ብምውዳብ መሬትና ካብ ወራር አንበጣ ናጻ ንምግባር ንሰርሕ ኣሎና” ብምባል ገሊጹ። ንሱ ኣብ መወዳእታ፡ አንበጣ ኣብ ዝተራእየሉ ቦታታት፡ ንኣባላት ሕርሻ ሓበሬታ ኣብ እንህበሉ እዞን፡ ብቐጽብት ብምምጻእ፡ ዘድሊ መድሃኒት ብምንጻግ ዘካይድዎ ዘለዉ ስራሓት ዕግበት ከም ዝፈጠረሎም ወሲኹ ይገልጻ።

ኣቶ ሰይገሕ ሰለም ቃናም

ኣቶ ሓጎስ ገብረትንጻኤ

ውሑሱን መኣዛውን መግቢ ንኹሉ፤ አብ ኩሉ!

ንቁሕ ደቦና

ሂሳብ መገቢያ

ምጅማር

ዝበዛሕና ነቲ ኣብ ወርሒ ታሕሳስ ዝመደብናዮን ዝተመደብናዮን ስራሕ፡ ሓድሽ ዓመት ጸንቢልና፡ ወርሒ ጥሪ ክንፍልጥ ኢና እንወሰን፡ ይኹን እምበር፡ ኣብ ምጅማር ዕጥይጥይ ክንብልን ግዜ ከነሳኽንን ንረእ። እዚ ኣካላውን ስነ-ኣእምሮአውን ዕንደት ባዲህና፡ መደብና ኣብ ዝጠንናዮ ግዜ እንፍልመሎ መገዲ ምፍላጥን ኣብ ምጅማር ዝኸሰት ዘዕሂ ስምዒት ጠንቁ ምርጻጥን ኣብ ምጅማር ንዝኸሰት ምድንገገት ከወግድ ይኸእል። ምጅማር፡ ብዛይነት ምስ ድኻሚትና ዝተሓሳዘ ብደሆ፡ ናይ ባዕሉ ባህርያዊ ክብደት ኣለዎ። ዝኾነ ማሸን ደው ኢሉ ጸኒሑ ስራሕ ክጅምር ከሎ፡ ካብቲ እናሰርሐ እንከሎ ዝወሰደ ጸዓት ንላዕሊ እዩ ዘህልኹ። ንኣብነት፡ መኪና ክትብገስ እንከላ እትወሰዱ ነዳዲ፡ ካብቲ ኣብ ጉዕዞ እንከላ እትወሰዱ ነዳዲ ብምውድዳር ዝበዘሐ ተህልኹ። ሰብ ወን ብተመሳሳሊ ኣብ ምጅማር ሓድሽ ስራሕ፡ ዝሓየሉ ኣድህቦን ዝለዓለ ጸዕርን የድልዮ። መደብና ኣብ ሓሳብ ወይ ወረቓት እንከሎ፡ ግቡእ መረጃታ ይህልወና ይኸውን እዩ። ኣብ ባይታ ግን ዝተፈልየ ተመክሮ እዩ። ስለዚ፡ መደብና ኣብ ግብሪ ምስ ወግሎ፡ ንክንርድኡ ተወሳኺ ሃልኪ ክሓትት ይኸእል።

ምጅማር፡ ብምጥርጣርን ፍርሕን ዝተመልኦ መድረኽ እዩ። መደብና ኣብ ሓሳብ እንከሎ፡ 'ክዕወት'ዩ' ኢልና ክንእምንን ንኸልኦት ከእምንን ንኸእል ኢና። ኣብ ግብሪ ምስ ተፈተነ ግን ዘይዕወት ክኸውን ይኸእል እዩ። እዚ ኸኣ ሓደ ካብቲ ኣብ ምጅማር ዝገበዩ ሰነድታ ዝፈጥር ሓሳብ እዩ። ሰብ ንመጻኢ ክምድብን ክዳሎን ዝኸእል በሊሕ ፍጡር እዩ። መጻኢኡ እንታይ እዩ? እንታይ ክንገጥ ይኸእል? ... ግን ኪገዙ ዝተጸንዐ ግምት፡ ብርግጽ ክፈልጦ ኣይክእልን። እዚ 'ዘይርገጽ መጻኢ' ኣብ ምጅማር ስራሕና ዘፍርሕን ዘወላውልን ስምዒት ክፈጥር ይኸእል። እንገብር ወፍርን ጸዕርን ብዘይ ሓሰብናዮ ኮንታት ከይፈሸል ብምፍራሕ፡ ፍሽለትና ከነደናጉ ክንብል፡ ንምጅማር ከነደናጉዮ ንኸእል። ምጅማር፡ ንቐለልን ከበደን ንጥፈታት ዳርጋ ብማዕሪ እዩ ዝጸለ። ሓደ ሰብ ኣብ ንግዲ ኣማኢት ኣሻሓት ገዝብ ከውፍር ከሎ፡ ንኸይክሰር ፍርሒ ክሰምዖ ንቡር እዩ። ብተመሳሳሊ ኣካላቱ ብዘሓል ማይ ክሕጸብ ከሎ ወን ከይቁርር ብምፍራሕ ግዜ ክወሰድ ይኸእል። ኣብ ምጅማር ዘደናጉዮና ወይ ዝብድሃና እምበኣር፡ ክብደት ናይቲ ስራሕ ጥራይ ዘይኮነ 'ልምዲ' ስለ ዘይምጽንጻፍ ክኸውን ይኸእል እዩ። ከምቲ ኣብ ቀዳሙ ክጥቀስ ዝጸንሐ፡ ምጅማር ብባህሪኡ

ብዓሂ እዩ። ይኹንምበር፡ ዝጸንገሉና ዘዩሰርሐ ልምዲ ዝያዳ ኣሉታዊ ጽልዎ ኣለዎ። ገለ ካብቶም ንምጅማር ብኣሉታ ዝጽለዉ ልምድታትን ድኻሚታትን ምስ እንዝርዝር

1- ንጹር ዕላማ ዘይምህላው

ዕላማና ብንጹር ዘይንፈልጥ ምስ እንኸውን ስራሕና ንክንጅምር ኣዝዩ ብዓሂ ይገብር። ዋላ እንተ ጀመርና'ውን ኣብ ምቕጻሉ ርኡይ ጸገማት ክንገፍ ይኸእል። ኣብ ምጅማር፡ መኣዘን ዘፍልጥን ሚዛን ዘትሕዘን ረጃቃ፡ 'ዕላማ' እዩ። ዕላማና ብንጹር ምስ ዘይንፈልጥ፡ ኣብ ምጅማር ንዘንገፍ ምድንጋራት ክንጸር ኣይንኸእልን። ብዘይ ንጹር ዕላማ ዝጅመር ዝኾነ ስራሕ፡ ልክዕ ከም ልገም ዘይብሉ ፈረስ ናብ ዝኾነ ኣንፈት ክምራሕ ይኸእል። ውጽኢት ስራሕ 'ዕላማ ተሃሪሙ ደ ኣይተሃርመን' ብምምላስ እዩ ዝግምገም። ካብ ምጅማር ኣትሒዞ ኣንፈቱ ዝሰሓተ ስራሕ፡ ዕላምኡ ክወቅዕ ስለ ዘይክእል፡ ክፈሸል ምሉእ ተኸእሎ ኣለዎ። ናብይ ከም እንኸይድ ምስ ዘንፈልጥ፡ መገደና ክንፍልም ዘሎ ተኸእሎ ኣዝዩ ውሑድ እዩ። ስለዚ፡ ቅድሚ ስራሕ ምጅማርና ዕላማና ብንጹር ክንፈልጥ የድለ።

2- ድኻሚት ምሕደራ ግዜ

መደብና ክንሰርዕ ከለና፡ ነቲ ክንጅምሮ እንደሊ ስራሕ ንምዝገም ዝወሰደ ግዜ ኣጽኒዕና ነቐምጥ ንኸውን ኢና። ኣብ ዝበዘሐ ሰብ ዝርኣ ድኻሚት ግን 'መዓስ ክጅመር እዩ?' ንዝብል ሕቶ ብንጹር ዘይምልስ ምዃኑ እዩ። ንዓመታ፡ ድሕሪ ወርሒ ወይ ክልተ ወርሒ፡ ኣብ ወርሒ ግንቦት እናበልና እንገብር ናይ ግዜ መደብ ኣእምሮና ብንጹር ፈልዩ ስለ ዘይርድኡ፡ ከምቲ ዘለዎ ብፎኩሱ የቐመጦ። ኣብ ገለ ድኻናት 'ሎሚ ልቓሕ የለን፡ ጽባሕ ኣሎ' ዝብል ጽሑፍ ጠቂም ንርኢ ኢና። እቲ ጽሑፍ ንጽብሒቱ ምስ ከድና ኣይቅየርን እዩ። ግን ከኣ ትሕዝቶኡ ጌጋ የብሉን።

ርእሰ-ምምካኽ ካብ ምጅማር ክሳብ ምዝዛም

ምውጻእን ልዑል ዓቕን ጸዓት ስለ ዘህልኹና ክኸውን ይኸእል። ስለዚ፡ መደባትና ኣጻፊፍና ናብ ምጅማር ኣብ እንብሉሎ ግዜ፡ ንተገዳስትናን ተምሳጥናን ዘዕበ ሃገራት ክንገብር ተመራጺ ይኸውን። ኣእምሮና ናብ ስራሕ ንክብገቡ ኣካላውን ኣእምሮአውን ጸዓትን እኹል ተምሳጥን የድልዮ። ኣብ መደባትና ዘለና ተገዳስትን ተምሳጥን ንምዕባይ፡ ደጋጊምና ብዛዕባ ዕላማን ኣገዳስትን እቲ ስራሕ ንገብስና ምዝኸኻር፡ ናይቲ ስራሕ ተመክሮ ምስ ዘለዎም ሰባት ምዕላል፡ እቲ ስራሕ ከምጽኦ ዝኸእል እውታዊ ጽልዎ ብተደጋጋሚ ምሕሳብን ምዝኸኻርን ዝኣመሰሉ ንጥፈታት ከነካይድ ንኸእል።

ኣእምሮና ኸኣ ንሓበሬታ ብንጹር እንተ ዘይህብናዮ ከምታ ዘለዎ እዩ ዘቐምጥ። ንዓመታ፡ ድሕሪ ወርሒ ወይ ክልተ ወርሒ ኣብቲ ወርሒ ሓደ ክጅመር ክፍትን እዩ... ዝብል ናይ ግዜ መደብ ንጹር ናይ ምጅማር ሓበሬታ የብሉን። ድሕሪ ዓመት፡ ንኣምሮና ምስ ፈተሽና ከምታ ዘላታ "ድሕሪ ዓመት" እናበለ ክደጋገማ ንረኽቦ። 'ዕለት 11-01-2025 መደብይ ክፍልም እዩ' እንተ ኢልና ግን ኣእምሮና ብልክዕ ነፍሰይ መዓልቲ ንውክስ ኣለና ከለልን ከዘኸኻረናን ይኸእል።

5- ድኻም ምሕደራ ስምዒታት

ፍርሕን ምጥርጣርን፡ ኣብ ግዜ ምጅማር ዝረኣ ንቡር ስምዒት እዩ። ዝዚ ስምዒት ብምልኣት ከነወግዶ ኣይንኸእልን ኢና። እንተኾነ፡ ኣእምሮና ኣብ ግዜ ፍርሒ፡ ምጥርጣርን ወጥርን ክሰርሕ ከም ዝኸእል ጌርና ክንምልምሎ የድለ። ዝዚ ዘኸእልና ጥቡብ ከኣ 'ጥቡብ ምሕደራ ስምዒት' እዩ። ምሕሳብ፡ ባይንና ኳንና እነካይዶ ንጥፈት እዩ። ስራሕ ምስ ጀመርና ግን ምስ ሰባት፡ ኣካብብን ግዜን ክንራጸም ኢና። ዝዚ ካብ ቍጽጽርና ወጻኢ ዝኾነ ጉዳይት ከነመሓደር፡ ፈላጊ ስምዒታትና ከነምሓደር የድለ። ኣብ ግዜ ምጅማር፡ ክረኣ ዝኸእል ስምዒታት ብግቡእ ከነመሓደር ምስ ዘይንኸእል፡ ጸቐጢ ኣእምሮ ከሰዕብልና ይኸእል። ምጅማር፡ ብርክት ዝበለ ውሳኔታት ዝውሰነሉ ብዓሂ ደረጃ እዩ። ኣብዚ ደረጃ ዘይተመሓደረ ስምዒታት ምስ ዝህልወና፡ ንናይ ምውሳኔ ብቐጥታና ብኣሉታ ክጸልዎ ይኸእል። ስለዚ፡ ቀዳምና፡ ጥቡብ ምሕደራ ስምዒት ክንመልኽ ኣገዳስ ይኸውን።

3- ምስግጋር ስራሕ

ምስግጋር ስራሕ፡ ብብዙሕ ምክንያት ክብገስ ይኸእል። እቲ ቀዳማይ ናይ ባህሪ ጸገም ማለት ካብ ትህኪት ዝብገስ ክኸውን ከሎ፡ እቲ ካልኣይ ከኣ ካብ ልዑል ዓቕን ጸቐጢ ኣእምሮ ይብገስ። ምስግጋር ስራሕ፡ ብግቡእ ካብ ዘይምድላውን ፍርሕን ወን ክብገስ ይኸእል እዩ። 'ዝተረፈ ኣለኒ' እናበልና ምጅማር፡ ርእሰ-ተኣማማት ብምጉዳል ኣብ ግዜ ክንብገስ ከጸግመና ይኸእል። ዝዚ ኸሉ ንምውጋድ፡ ቅድሚ ምጅማርና ንጹር መደብ ክህልወና፡ ዘድልዮና መጽናዕቲ ከነካይድ፡ ትህኪት ኣጥፊእና ናይ ተጠባብ ባህሪ ኣዕቢና ክንጸንኦ ኣጋዚ እዩ።

4 ተገዳስት ምጉዳል

ኣብ ሓሳብን መደብ ምውጻእን ልዑል ተምሳጥ ጸኒሑና፡ ናብ ስራሕ ክንሰጋገር ከለና ግን ተገዳስትናን ተምሳጥናን ክገድል ይኸእል። ምክንያቱ፡ ሓሳብና ንምህግር ኣብ መጽናዕትን መደብ

ምውጻእን ልዑል ዓቕን ጸዓት ስለ ዘህልኹና ክኸውን ይኸእል። ስለዚ፡ መደባትና ኣጻፊፍና ናብ ምጅማር ኣብ እንብሉሎ ግዜ፡ ንተገዳስትናን ተምሳጥናን ዘዕበ ሃገራት ክንገብር ተመራጺ ይኸውን። ኣእምሮና ናብ ስራሕ ንክብገቡ ኣካላውን ኣእምሮአውን ጸዓትን እኹል ተምሳጥን የድልዮ። ኣብ መደባትና ዘለና ተገዳስትን ተምሳጥን ንምዕባይ፡ ደጋጊምና ብዛዕባ ዕላማን ኣገዳስትን እቲ ስራሕ ንገብስና ምዝኸኻር፡ ናይቲ ስራሕ ተመክሮ ምስ ዘለዎም ሰባት ምዕላል፡ እቲ ስራሕ ከምጽኦ ዝኸእል እውታዊ ጽልዎ ብተደጋጋሚ ምሕሳብን ምዝኸኻርን ዝኣመሰሉ ንጥፈታት ከነካይድ ንኸእል።

5- ድኻም ምሕደራ ስምዒታት

ፍርሕን ምጥርጣርን፡ ኣብ ግዜ ምጅማር ዝረኣ ንቡር ስምዒት እዩ። ዝዚ ስምዒት ብምልኣት ከነወግዶ ኣይንኸእልን ኢና። እንተኾነ፡ ኣእምሮና ኣብ ግዜ ፍርሒ፡ ምጥርጣርን ወጥርን ክሰርሕ ከም ዝኸእል ጌርና ክንምልምሎ የድለ። ዝዚ ዘኸእልና ጥቡብ ከኣ 'ጥቡብ ምሕደራ ስምዒት' እዩ። ምሕሳብ፡ ባይንና ኳንና እነካይዶ ንጥፈት እዩ። ስራሕ ምስ ጀመርና ግን ምስ ሰባት፡ ኣካብብን ግዜን ክንራጸም ኢና። ዝዚ ካብ ቍጽጽርና ወጻኢ ዝኾነ ጉዳይት ከነመሓደር፡ ፈላጊ ስምዒታትና ከነምሓደር የድለ። ኣብ ግዜ ምጅማር፡ ክረኣ ዝኸእል ስምዒታት ብግቡእ ከነመሓደር ምስ ዘይንኸእል፡ ጸቐጢ ኣእምሮ ከሰዕብልና ይኸእል። ምጅማር፡ ብርክት ዝበለ ውሳኔታት ዝውሰነሉ ብዓሂ ደረጃ እዩ። ኣብዚ ደረጃ ዘይተመሓደረ ስምዒታት ምስ ዝህልወና፡ ንናይ ምውሳኔ ብቐጥታና ብኣሉታ ክጸልዎ ይኸእል። ስለዚ፡ ቀዳምና፡ ጥቡብ ምሕደራ ስምዒት ክንመልኽ ኣገዳስ ይኸውን።

6- ፍጹምነት ምብሃግ

ክዕወትን መደባቱ ክጽብቐሉን ዘይደሊ ሰብ ኣሎ ክበሃል ኣይክኣልን እዩ። ኣብ መድረኽ ምጅማር፡ ፍጹም ስራሕ ክንሰርሕ ምሕሳብ ግን ካብ ጥቕሙ ጉድኣቱ ይዛይድ። ፍጹምነት፡ ንዘለዓለ ቅድመ-ምድላው ዝድርኽ ምዃኑ

እውታዊ ሸነኹ እዩ። እንተኾነ፡ ንዝጸንገሉና ናይ ምፍሻል ፍርሒ ብምብላሕ፡ ከም ዘይንብገስ'ውን ክገብር ይኸእል። ካብ 'ፍጹም' ግን ዘይተተግበረ መደብ ስራሕ፡ እቲ ኣብ መሰርሕ ዝገበዩ ግን ዝተዓመ ስራሕ ዝያዳ ውጽኢት ኣለዎ። ስለዚ፡ ብዝከኣለና መጠን እኹል ምድላዎት ምስ ገበርና፡ እቲ ዝተረፈ ኣብ መሰርሕ ክንመገርን ክመሓየሽን ከም ዝኸእል ኣሚንና ክንብገስ የድለ።

7- ትሕት ርእሰ-ምትእምማን

ትሕት ርእሰ-ምትእምማን ጠንቂ ናይ ዝበዘሐ ቀዳሙ ዝተጠቐሰ ብድሆታት እዩ። ኣብ ምጅማር ዝርኣ ባህርያዊ ስምዒታት ፍርሕን ምጥርጣርን ብምግዳድ ከኣ ንኸይንብገስ ክገትእ ይኸእል። ኣብ ርእሰና ዘለና ክብርን እምነትን ኣብ እንኣሰብን እንምድብን መደባት ቀጥታዊ ጽልዎ ኣለዎ። ስራሕ ምስ ጀመርና'ውን፡ ክንቅጽልን ዘይክንቅጽልን ኣብ ርእሰና ዘለና ምትእምማን ወሳኒ ተራ ይጻወት። ርእሰ-ምትእምማን ንምዕባይ እኹል መጽናዕትን ቅድመ-ምድላውን የድልዮና። ኣብ ርእሰና ክንተኣማመን 'ርእሰና' ዘተኣማመን ትሕዝቶ፡ ጥቡብን ክፍትነትን ንለውጥን ክህልዎ ኣለዎ። ርእሰ-ምትእምማን ምስ ተመክሮ ዝምዕብል ጥቡብ ስለዝኾነ፡ ዝያዳ ኸሉ ንኣድሽ ትምህርትን ተመክሮን ዝኸውን ክፍት ኣእምሮ ክህልወና ኣጋዚ እዩ።

8- ኣሉታዊ ባህርያት

ዝበዘሐ ብድሆታት ናይ ስራሕ፡ ኣብ ግዜ ምጅማር ይኸሰት። ምስ ዘለና ሓድሽ ተመክሮ፡ ኣብ ግዜ ምጅማር ዘንገፍ ብድሆታት ዝኸሰደ ኮይኑ'ዩ ዝሰምዓና። ብዘይካዚ፡ ናይ ብዙሓት ሰባት ኣገዝን ምትሕባርን ስለዘድሊ፡ ማሕበራዊ ጥብብና ወን ይፍተን እዩ። ምስ ሰብ ዘዩሰርሕ ሕግቕ ወይ ኣሉታዊ ባህርያት ምስ ዝህልወና እምበኣር፡ ንመሰርሕ ምጅማር ክብድሆ፡ ካብሉ ብዝኸፍኡ ኸኣ ከይጀመርና ከውድቐና ይኸእል። ጽን ኢልካ ናይ ምስግዕ ባህሪ፡ እሩምን ልዙብን ናይ ምብህሃል ክእልት፡ ትዕግስቲ፡ ቅንዕና፡ ትግሃት፡ ንጹር መትከላት ምህላው፡ ንገብስና ምምሳልን ካልእን ባህርያት ምውናን፡ ኣብ ምጅማር ይኹን ኣብ ምቕጻል ስራሕ እውታዊ ጽልዎ ኣለዎ።

ቀዳማይ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ ኣብዚ ክንዝገም። ስራሕ ጀመርና ኣብ መፈጸምታ ናይ ምብጻሕ ብድሆታት ንዝበዛሕና ስለ ዘሸግረና፡ ካልኣይ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ ብዛዕባ 'ምዝገም' ዝድህስስ ክኸውን እዩ። ክንደይ ካብ ዝፈለምናዮ ስራሕ ኣብ መፈጸምታ ኣብጻሕና? ዝመጽእ ሕታምና ዝምልሶ ክኸውን እዩ። ወርሒ ሓደ፡ መደባትና እንፍልመላ ዕውትቲ ወርሒ ክትካልና ንምን። ወደሓንኩም!

ያቆብ መርገዳ (ጃክ)

ባልሳይ ክፋል

ተመሰገን: “ሕራይ” ኢሉ ብጉያ ናብ ገዝኡ ኣተወ። ቦርሳ ከፊቱ ደማ ገዝብ ርእዮ። “እዋእ ክብ ዓሰርተ ናቕፋ ዝወሰድ ከም ናይ ትማሊ እንተተጋገዩ ሓምሳ ናቕፋ ሓዘ ዘይክይድ።” ብምባል ነቲ ዝነበረ ሸፍፍ ገዲፉ ሓምሳ ናቕፋ ሓዘ ክብ ገዝኡ ወጽኦ።

“ማማ ከይድ።” ኣብቲ ካንሸሎ ምስ በጽሖ ተዛረበ ተመሰገን።

“ክንደይ ወሲድካ?” ሓተተት ወ/ሮ ለምለም። ናብቲ ዝተቐረበ ዋሰቲ ማይ እናፍሰሰት።

“ሓምሳ ናቕፋ።” መለሰሳ ናብቲ ኣፍደገ ካንሸሎ ገጹ እናሰገመ።

“እዋእ ዓሰርተ ናቕፋ የለን ድዩ?” ተገሪማ ሓተተት።

“ኣጋጣሚ ንሳ ኣብ ቀረባ ጸኒሓትኒ።” መለሰሳ ብጉያ ናብ ዱኳን እንዳ ኣቦይ ጉራሕ ከደ። “እዋይ ሎሚ ድማ፡ ኣቦይ ጉራሕ እንተተጋገዩ” እናበለ ድማ ኣብታ ድኳን በጽሖ። ኣቦይ ጉራሕ ናይ ምፍጻይ ልምዱ ስለ ዘለዎም፡ እናኣፋጸዩ ነቲ ኣብ ባውላ ዝነበረ ዝሸየዋ ነገራት የመሓድሩ ነበሩ።

ትምህርቲ ብዓል ድኳን ዛንታ

ተመሰገን ናብታ ዓባይ መነጻር ናይ ኣቦይ ጉራሕ እናጠመተ፡ “ከመይ ሓዲርኩም?” ሰላምታ ኣቐደመ። ቦቲ ናይ ትማሊ ዘሕለፎ ግዜ ተሓጉሱ ሎሚ ድማ ኣቦይ ጉራሕ ክጋገዩ ብወሽጡ ይጽሊ ነበረ።

“እግዚአብሔር ይመሰገን ተመሰገን ወደይ ንሰኻኽ ከመይ ሓዲርካ?” ሰላምታ ለጊሶም ቁሊሕ ኢሎም ጠመትዎ።

“እግዚአብሔር ይመሰገን። ሓንቲ ኣዎ ደልየ ነይረ።” ክዕድግ ዝደለየ ሓበሮም።

“ኣዎ ኣሎና። ዓቢ ደሊኻ ንእሽቶ?” ሓተቲ ነቲ ኣብ ገጹን ጸጉሩን ዝነበረ ደሮና እናጠመተ።

“ዓቢ።” መለሰ ነታ ድኳን ብዓይነት ኮሊሉ እናተዓዘበ።

“ዓቢ ኣዎ ዓቢ...” በሉ፡ ካብቲ ኣዎ ተሰቐሉሉ ዝነበረ ቦታ ተመጣጠርም ብምውራድ ኣቐበልዎ።

ተመሰገን፡ ኣዎ ምስ ተቐበለ ነታ ኣብ

ኢዱ ዝነበረት ሓምሳ ናቕፋ ኣቐበሎም። ኣቦይ ጉራሕ ነታ ዝተቐበለዎ ሓምሳ ናቕፋ ኣብ ካሳ ድሕሪ ምእታው ማልሰ ቆጶሮም ኣቐበልዎ። ከምታ ኩሉ ግዜ ዝብልዎ ድማ፡ “ቀጻሪን” በልዎ።

ተመሰገን፡ “ሕራይ” ኢሉ ነተን ዝሃብዎ ገዝብ ቆጶሩ ድሕሪ ምውጻእ፡ “ኣዎ ክንደይ ድዩ?” ሓተተ ገጹ ኣሲሩ። ማልሰ

ስለ ዝወሓዶ ተደናገረ።

“ሸውዓተ ናቕፋ።” መለሰሉ ዓይኒ ዓይኑ እናጠመተ።

“እዎ ማልሰ ግን ዓሰርተ ሓደን ሓምሳ ሳንቲምን ኢኹም ሂብኩምኒ ዘለኹም!” ኣጉረምረመ ነተን ገዝብ ደጋጊሙ እናርእየ።

“እወ ንሱ’ዩ ማልሰካ ዝወደይ” መለሰሉ ከምታ ኣመሎም ኣዲንቶም በታ ልዕሊ መነጻር ኣሕለፎም እናጠመተ።

“ከመይ ገይሩ? ኣዎ ሸውዓተ እንተ ኹይኑ፡ ማልሰይ ድማ ኣርባዓን ሰለሰተን’ዩ ዝኸውን። ተጋጊኹም ኣለኹም።” ህርመት ልቡ ዛዩደ።

“ኣይተጋገኹን ተመሰገን ወደይ።” መለሰሉ ኣብታ ባውላ ብብርኪ ኢዶም እናተደገፉ።

“ተጋጊኹም እምበር ማልሰይ እዚ ዋራይ ኣይኮነን” ነዲሩ ተዛረበ። ነብሱ ዝርግርግ ክትብል ተፈለጠቶ። ዓቕሉ ወን ጸበሮ።

“ሳንቲ ዝረሰዓካ ትመሰል። ኣነ! ኣቦይ ጉራሕ።” እየ ዝበሃል። ብኸመይ ኣቦይ ጉራሕ ከም ዝበሉኒ ድማ፡ ዝጠፍኣካ ኣይመሰለንን። ስለዚ፡ ማልሰካ ንሰን እየን” እንተ ተረድኦ ኣንፈት ሃብዎ። ተመሰገን ግብሩ ክከክር ይደልዩ ነበሩ። **ይቕጽል...**

ዕወታት ስእልን ግጥምን ተሸሊፎም!

ፍተቀት ተመሳሪ ብምክንያት ሓደሽ ዓመት 2025 ኣብ መገን ተመሳሪ ናይ ስእልን ግጥምን ውድድር ኣካይደና ምግባርና ይከከር። ነቲ ዝተካየደ ውድድር መሪጻዊ ንምግባር ብሰለት 05-01-2025 ኣብ ኣዳራሽ ኤርትራ ጀርመን ጸምብል ተኻይዶ ነይሩ። ኣብቲ ዝተካየደ ምዕራግ ጸምብል፡ ኣዳራሽ ኤርትራ ጀርመን ብተመሳሪን ወለዲን ታሕትን ላዕልን ክብ ጸት ናብ ጸት መለኡ ነበረ።

ዕድመኡም ኣብ ግምት ኣእትኹ ከምዚ ዓይነት ግጥም እዎ ድማ ኣብ ዝተወሰነ ሰነት ክገጥሙ ምክንያታዎም፡ ተኻእቲ ገጠምቲ ደፈርዮ ምህልምዎ ይርእዮ። ስለዚ ንኹልኹም ተሳተፍቲ እንቅፅ

ዕድል ረኹቡም ክትወዳደሩ ምክንያታዎም እንቅፅ ኣሕገሲኩም ክበል እደለ። ከምዚ ዓይነት ውድድር ንዕብይኩም ኣብ ስራሕኩም ወሲ ስለዘኾነ ክደፍኡሉ ይግባዕ። ስራሕኩም ኣገደ ሰፊሕ ዓውዲ እዩ። ዘይኣቲም ዋያ የለን። ክሱ ናይ ዓለምና ምህታት ወጽኡት ስራሕኩም እዩ። ስለዚ ኣብዚ ሰፊሕ ዓውዲ ኣበርቲኹም እንተሰራሕኩም

ምክንያቲ ናብ ውድድር ዝተሳተፉም ላላም ስለዘኾኑም፡ ኣብ ውድድር መን እዩ ዕወት? ክኣልኹም! ኣብ ውድድር ዝተሳተፉም ብሸሊ 239 ብገጥሞ ደማ 60 ተመሳሪ ነይርኩም። ስለዘኾነ እዞም 299 ተመሳሪ ዕወታት ኢኹም። ዕላማ ውድድር ተርመማ ኣብ ቅወምግር ዝጠፍኦ ግዜ ንምክክስ እዩ። ኣብ ውድድር ብምህላውኩም ዋራይ ዕወታት ኢኹም። ስለዚ ንኹልኹም እንቅፅ ኣሕገሲኩም ክበልኩም እደለ። ... ኣብ ውድድር ዝበረ ብሉጽ ስእልን ብቐፅ ግጥምን ንምግባር ኣዚና ተሸሊርና ኢና። ክብ ኣርባዕተኡ ደረጃ ብሉጽ ስእልታት ንዘበልናም ብሰለት 29-12-24 ጸዋይ ስእሉም ከምዘደግሙ ገይርና። ኣብ ሰለት እዚ ወን ናይ ግጥሚ ተወዳደርቲ ግጥሚ ከምዘገጥሙ ገይርና ኢና። ኣብ ክልኪኡ ደማ ብቐፅ ዝኾነ ሰፊሕ ተራእዩ። ስለዚ ክብ ስእሊ 17 ተመሳሪ፡ ክብ ግጥሚ ደማ 3 ተመሳሪ ከተሳቡሉ ኢና። ስለዚ ደገመ እንቅፅ ኣሕገሲኩም ብምህል። ኣብ ዝቐጸል ውድድራት ክትሳተፉ ንዕድም? ብምህል መደራ ዛዘመ።

መደቡ ብተመሳሪት 8 ክፍሉ፡ ኣብ ጋይል ኤፍሬም ብጠቐኒ ሰማኢታት ተኸፊተ።

ድሕሪ ዝኾነ ሰማኢታት፡ ናይ 16 ደቓይቕ ሸደቶ ተራእዩ። እቲ ሸደቶ ኣብ መሰርሕ ምምግዳን ፊተናን ናይ ተወዳደርቲ ዝበረ ኮይኑ ዕዳማት ብልዑል ተመሳሪ ተዓዘቦም።

ክብ ብምቕጻል ናብ መድረኽ ዝደብኩ ክብ ወላዲ ተወዳደርቲ ይክተር ኣርእዮ ብርሃ እዩ። ይክተር ኣርእዮ፡ “...ተወሳኺ ካሕሰማዊ ንጥራታት፡ ስእል፡ ስፖርት፡ ድራማ መክታ ... ኣብ ተመሳሪ ዘለዎ ጸልዎ ዓቢ ምዃን ብሎጽኻ ዝተረጋገጸኹ። ስለዚ ምዃን ተርመማ ከምዚ ዓይነት መደብ ኣዳልዮ ንተመሳሪ ብቐፅጥም ከምዘፍትኹ ምግባራ ኣድንቑ። ከምዚ ዓይነት

ኣሕገሲኩም፡ ግጥሚ ብትምህርቲ ክህ ስለዘለዎ ተመሳሪን ኣንብቡን... ክብ ዝተሳተፉ 60 እዮም 15 ብምርኮም ሓደ ኣርእሲ፡ ተሞራብም ኣብ ሓጺር ግዜ ከምዘገጥሙ ተገይሩ። ካብዮም ዝተረኽቡ ደማ ሰለት ተመሳሪ ከምዘወቡ ተገይሩ ኣለዉ።” ብምህል ጸብጸቡ ዛዘመ።

ከምእትዕወቲ ኣይጠራጠርን እዩ። ኣገደ ዘይንቕ ስእልታት ክርእ እደለ። በዚ ዝተገለጹም ተገሪመ። ኣዚኹም ንዳዓት ‘ስእልቲ ኣኣዳው’ ከምዘለዎኹም ተረዲኦ ኣለኹ። ስለዚ ዝሕሉም ክኣልት ብትምህርቲ ክተሳተፉም ብቐጸል ክትሰማመዱን እናተሳተፉን ደገመ እንቅፅ ኣሕገሲኩም ክበልኩም እደለ።”

ድሕሪ እዚ ምዕዳል መዳልዮ፡ ሰርቲፊኬትን መጽሐፍን ቆጶሎ። ዕወታት፡ ስእልን ግጥምን ክብ ኣድ ዕዳማት ኣጋደሽ ተቐብሎም። ተወሳኺ ክልተ ክብ ስእልን ሓንቲ ግጥምን ደማ ብፍሉይ ሰነት ናይ መንደቕ ተሸሊፎም።

ድሕሪ ጀሚ/ ደጀን ተኸለ መድረኽ ዝተረከበ ቀጣይ ሳምንታዊ የሴፍ እዩ። ንሱ፡ “... ክብቲ ዝተቐበልናዮ 239 ስእልታት ክገገዝበኩ ዝኾነኣና፡ ኣገደም ንዳዓት ቀጥቲ ደፈርዮ ምህልም እዩ። ብብደረጃ ተኸፊሉ ብምግባር ነቲ ስእሊ ንክትመሪዙ ዘገገር ኣይክበረን። ምስ ዕድመኡም ደማ እቲ ብቐፅት እናተደለ መጽኢ፡ ብፍሉይ ኣብ ናይ 2 ደረጃ ተመሳሪ ዝበረ ስእልታት ሓደ ክብቲ ሓደ ክትፈልዮ ኣሽጋይ ነይሩ። ስለዚ እዚ ገይርናዮ ዘለና ፍርዲ ናይ መወዳጳታ ዘይምዃን ክክገር ንደለ። ኣብ መወዳጳታ ሸውዓተ ተመሳሪ ከምዘተሳቡ ገይርና ኣለና። እዞም ሸውዓተ ደማ ቀዳማት እዮም። ኣብ ቀጸሊ ክብዚ ንሓሊ ንክበርኩቲ እናጸዋዕኩ ኣብ ቅድመኹም ኮይነ ዝዚ ጸብጸብ ምቕራብሉ ኣገብሰ እሰመዘኒ” ብምህል ሓብ ዛዘመ።

ቆጶሎ ናይ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ኣሰናዳኢ ነገር ኣቶ ኣሰናዳ ተኸለማርያም መድረኽ ተረከበ። ኣቶ ኣሰናዳ “መም/ ያቆብ መርገዳ ክብ ሃይሕ ኣትሓዘት ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ኣበርኩቲ ጸሕፋት ነይሩ። ኣብዚ ግዜ ደማ ኣዳዎ ምዃን ተርመማ ኮይኑ ይሰርሕ ኣለ። ... ኣብ ስርሖ ግዳሳ ሓደሰቲ ነገራት ኣብ ምክንያታው ንጠፍ እዩ። ክሰብ ሕጂ ብርክት ዝበሉ ውድድራት ኣካይዶ ኣለ። እዚ ደማ ምዃን ተርመማ ተፈታዊት ክብ ዝከበርዎ ሓደ እዩ። እዚ ናይ ሎሚ መደብ ደማ ኣገደ ዘርገም እዩ። ኣዳራሽ ክሰብ ዝመልእ ሰነት ዓይምካ ከምዚ ዓይነት ንኡድ መደብ ክተሓይድ ዓቢ ክኣልት እዩ። ስለዚ ንመምህር ያቆብ ስለቲ ጸድኦ ኣመሰገን። ተመሳሪ ደማ ካብዮም ዝቐርቡ መደባት ገለ ነገር ትቐሰሙ ክትህልዉ ብዮል ምሉእ ተሰሩ እዩ። የቐጸለይ!” ብምህል መደራ ዛዘመ።

መደብ ኣብ ዓመት ሓደ ግዜ ክንዲ ዝኾነውን ክበክኡ እሎ። ... ንኣዳለውቲ ሰለቲ ዝበርዎ ዓቢ ጸዕ ብልቢ ኣድንቑ...” ብምህል ሓብ ኣካፈሉ።

ድሕሪ ሳምንታዊ ናይ ክብሪ ዕዳም ስራሕኩም ብርሃ ኣይናይ መድረኽ ተረከበ። ኣቶ ብርሃ “ብመጀመርታ ከምዚ ዓይነት ናይ ውድድር

ኣብ መወዳጳታ ኣዳዎ ምዃን ተርመማ ያቆብ መርገዳ (ጃክ) መድረኽ ተረከበ። ንሱ “ብመጀመርታ ግዳሳት ወለደን መምህራንን ስለዘለውኹም ደምቕ ዝበለ ጣቕሲት ሃብሎ። ...

ሓበሬታ
ክልኪኩም ተወዳደርቲ ስእልን ግጥምን ንጽባሕ ሰንበት ዕለት 12-01-2025 ንውድድር ዝቐርቡ ስእልታትን ግጥምታትን ናይ ምርኣት መደብ ክካይድ ስለዘኾነን፡ ክልኪኩም ተወዳደርቲ ምስ ስድራቤትኩም ክትሳተፉ ንክብር።
ቦታ፡ ቤት ትምህርቲ ተኸለ
ሰዓት፡ 9:00 -11:00

